

De Ontdekking Deel 1: Programma cultuureducatie

Een jaarlijkse verkenning met:

- De culturele instellingen in Breda
- De kunstdisciplines, media en erfgoed
- Werken aan de ontwikkeling van de culturele vermogens
- Plezier beleven aan kunst en cultuur

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	<i>Drama:</i> Muzipo óf Nieuwe Veste	Reus van Breda óf Waarizzutnou? Toch weer!	Drama, cultureel erfgoed	Receptief, creërend en reflectief vermogen, taal- en muzikale vorming
1/2	<i>Beeldende Kunst:</i> Kunstbalie	Vliegvlugels en Kriebelpoten óf Foomp	Beeldende vorming	Creërend en reflectief en vermogen, taal- en muzikale vorming, zelfstandig werken, samenwerken, presenteren en techniek
3	De Stilte óf De Blauwe Hond óf Vlinderfabriek: óf Schippers & van Gucht	De Magische Wereld van Woeste Willem óf Orfeo óf Sprookje op z'n Kop óf Held op sokken	Dans Muziek/opera Literatuur Literatuur, drama	Receptief, creërend, reflectief vermogen, taal-, beeldende, muzikale en sociaal emotionele vorming en samenwerken
4	Nieuwe Veste	De Wijkbekijker en/of Het Eitje van Breda	Beeldcultuur, architectuur cultureel erfgoed	Receptief, creërend en reflectief vermogen, presenteren en samenwerken
5	Bibliotheek Breda	Schrijver, Dichter óf Verteller op bezoek	Literatuur	Reflectief, analyserend en creërend vermogen taal- en beeldende vorming en presenteren
6	Nieuwe Veste	Kunstenaar in de klas: óf a. Beeldende vorming óf b. Drama (Chassé theater) óf c. Muziek óf d. Dans (De Stilte)	Beeldende vorming, dans, muziek en drama	Receptief, creërend en reflectief vermogen, taalvorming, presenteren en samenwerken
7	MOTI	Waanzien	Beeldcultuur	Analyserend, receptief en creërend vermogen
8	Breda's Museum	In de voetsporen van de Nassaus	Cultureel erfgoed	Reflectief en analyserend vermogen

Voor specifieke informatie over programma's zie www.cultuurwinkelbreda.nl/index.php/aanbod/po

---

Dankzij scherpe prijsvoering van de culturele instellingen en subsidie van Gemeente Breda, zijn de totale kosten voor De Ontdekking (deel 1 en deel 2) € 7,50 per leerling per jaar. Contractduur is twee jaar (schooljaar 2015/16 en schooljaar 2016/17), roostering gebeurt per schooljaar.

De Ontdekking Deel 2: Discipline leerlijn

Een verkenning van een specifieke discipline leerlijn:

- Programma van een culturele instelling per dubbel leerjaar voor alle leerlingen gedurende twee jaar, dit betekent per schooljaar een programma voor een van de twee leerjaren.
- Een tweede leerlijn uit deel 2 (buiten de Ontdekking) is extra in te kopen. Kosten: €5,- per leerling.
- In vervolg op de vaardigheidstrainingen in 2015-2016 kunnen de Ontdekkingscholen in 2016 1x een teamtraining van 1,5 uur op maat krijgen. Dit kan bv. een training zijn over de culturele vermogens; de leeropbrengsten van cultuureducatie. De cultuurcoach helpt graag bij de invulling.

Leerlijnen	Leeropbrengsten
Beeldcultuur	Leren begrijpen van beeldbetekenissen en de invloed ervan op de maatschappij.
Erfgoed	Langs het Bredaas Verhaal, het versterken van het cultureel en historisch besef.
Beeldende vorming	Ontdekken van materialen en technieken aan de hand van beeldaspecten ruimte, kleur, vorm, textuur en compositie.
Dans	Vergroten van de uitdrukingskracht van bewegingen; stimuleert het samenwerken en draagt bij aan de sociaal emotionele ontwikkeling.
Drama	Leren taal en spel te gebruiken om gevoelens en ervaringen uit te drukken en ermee te communiceren.
Literatuur	Stimuleert de ethische lees- en luisterhouding en leert leerlingen ideeën over zichzelf en de wereld uit te drukken.
Muziek	Ervaren wat muziek met je doet: zingen, spelen, bewegen, luisteren, improviseren, componeren.

Wil je meer? Dan is er de Verdieping, denk aan:

- Overige producties op de website www.cultuurwinkelbreda.nl
- Maatwerk en samenwerking met culturele instelling(en)
- Deskundigheidsbevordering en scholing

Wat biedt de nieuwe Ontdekking voor de Bredase leerling?

- De leerling ondergaat per leerjaar een onderdompeling in een typisch Bredaas cultuurprogramma, maakt kennis met de culturele instelling in de stad, ervaart en ontmoet professionele kunst(enaars);
- De leerling leert zich open te stellen voor culturele uitingen (receptief vermogen); de leerling denkt, creëert en produceert op creatieve wijze (creërend vermogen); de leerling kan cultuuruitingen van zichzelf en van anderen interpreteren en waarderen (reflectief vermogen); de leerling kan informatie over cultuuruitingen zoeken, opnemen en toepassen (analyserend vermogen);
- De programma's versterken het zelfstandig werken, het samenwerken en het presenteren;
- Per programma staan de leeropbrengsten (culturele vermogens), de kerndoelen, de vakoverstijgende mogelijkheden en het scholingsaanbod die het programma biedt beschreven;
- Een basis op weg naar innoverend, probleemoplossend, ondernemend en creatief burgerschap;
- De leerlingen ervaren plezier aan kunst en cultuur!

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Beeldcultuur

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	GDFB	Picto Me	Beeldcultuur, design, beeldende vorming	Receptief, creërend en analyserend vermogen
3/4	Beeldlokaal	Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet	Beeldcultuur, beeldende vorming, fotografie	Receptief, creërend en reflectief vermogen
5/6	Bibliotheek Breda	Meesterversalers!	Beeldcultuur, literatuur en mediawijsheid	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen
7/8	MOTI	Waanzoeken	Beeldcultuur, mediawijsheid, grafische en beeldende vorming	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen

Bij de leerlijn Beeldcultuur is **De Kijkwijzer** ontwikkeld, een instrument dat leerlingen middels vier vragen stimuleert actief en kritisch naar beeld te laten kijken. Naast de papieren Kijkwijzer is er een digitaal instrument (kijkwijzer.cultuurwinkelbreda.nl) voor scholen, waarin je zelf beeld kunt uploaden en zo klassikaal bespreken. Gebruik De Kijkwijzer voorafgaand aan een culturele activiteit, bijv. aan de hand van de lesbrieven Beeldlezen.

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Erfgoed

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	Beeldlokaal	Van Leitje tot Tablet	Cultureel erfgoed, beeldende vorming	Receptief, creërend en reflectief vermogen
3/4	Beeldlokaal	Van Wandkaart tot Google maps	Cultureel erfgoed, beeldende vorming	Receptief, creërend en reflectief vermogen
5/6*	Gemeente Breda, team erfgoed	Landschap en Archeologie	Cultureel erfgoed, media	Receptief, creërend, reflectief vermogen, taal-, beeldende, muzikale en sociaal emotionele vorming en samenwerken
5/6*	St. Cultuurbehoud Breda	Van Kanonnen tot Kwatta	Cultureel erfgoed	Creërend en reflectief vermogen
7/8*	About Freedom	About Freedom in de klas	Cultureel erfgoed	Receptief, reflectief en analyserend vermogen
7/8*	Kasteel van Breda	Nassauprogramma	Cultureel erfgoed	Receptief, reflectief en analyserend vermogen

* De school kiest in welk leerjaar het programma wordt ingezet (afhankelijk van de planning van de geschiedenismethode)

Erfgoedweb junior (junior.erfgoed.breda.nl) is de website van de gemeente Breda en de Cultuurwinkel Breda gebaseerd op de tien tijdvakken, die vertaald zijn naar de Bredase geschiedenis: Het Bredaas Verhaal. Dit digitale hulpmiddel is speciaal gericht op leerlingen uit groep 5,6,7 maar kinderen mogen natuurlijk ook op de volwassen versie van Erfgoedweb zoeken.

Erfgoedweb junior wordt ondersteund door de website **Het Eitje van Breda**, met lessuggesties bij de vier tijdvakken en acht periodes uit Het Bredaas Verhaal.

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Beeldende Vorming

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	Kunstbalie	Vliegvleugels en Kriebelpoten óf Foomp*	Beeldende vorming, taal, muziek	Creërend en reflectief en vermogen, taal- en muzikale vorming, zelfstandig werken, samenwerken, presenteren en techniek
3/4	Mad Science	Mad Science	Beeldende vorming, techniek & wetenschap	Receptief en creërend, vermogen, samenwerken
5/6	Fablab Breda	Fab your Selfie/Superhero	Beeldende vorming, techniek en design	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen
7/8	Nieuwe Veste	Show me a story + BredaPhoto	Beeldende vorming, mediawijsheid, mens & maatschappij	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen

* Keuze is afhankelijk van de gemaakte keuze in De Ontdekking deel 1

Bij de leerlijn Beeldcultuur is **De Kijkwijzer** ontwikkeld, een instrument dat leerlingen middels vier vragen stimuleert actief en kritisch naar beeld te laten kijken. Naast de papieren Kijkwijzer is er een digitaal instrument (kijkwijzer.cultuurwinkelbreda.nl) voor scholen, waarin je zelf beeld kunt uploaden en zo klassikaal bespreken. Gebruik De Kijkwijzer voorafgaand aan een culturele activiteit, bijv. aan de hand van de lesbrief Beeldlezen.

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Dans

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	De Stilte	1-2-tjes	Dans, beeldende vorming, literatuur	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen
3/4*	Nieuwe Veste	Kinderdans	Dans, muziek, wereldoriëntatie	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen
	óf De Stilte	óf Magische wereld van het boek	Dans, literatuur	Creërend, reflectief en analyserend vermogen
5/6*	Nieuwe Veste	Werelddans	Dans, muziek, wereldoriëntatie, geschiedenis en aardrijkskunde	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen
	óf De Stilte	óf Voorstelling & co	Dans, drama, muziek	Creërend, reflectief en analyserend vermogen
7/8*	Skool Workshop/ Project Unlimited/ Tiggelmans Dance/ De Stilte	Dansstijlen in de geschiedenis	Dans, muziek, wereldoriëntatie, geschiedenis en aardrijkskunde	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen
	óf De Stilte i.s.m. Artvark	óf Dans en muziekvoorstelling	Dans, Muziek	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen

* De school maakt per leerjaar een inhoudelijke keuze voor programma van De Stilte of Nieuwe Veste.

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Drama

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	Poppentheater Muzipo	Prinses Belletje en Aad Spagaat	Theater	Receptief en creërend vermogen
3/4	Schippers en Van Gucht	Niets is wat het lijkt	Theater	Receptief, creërend en reflectief vermogen
5/6	Chassé Theater	Dissus, verdwaal mee in de Odyssee	Theater	Receptief en reflectief vermogen
7/8	Nieuwe Veste	Spelverdieping en voorbereiding musical	Theater	Receptief, creërend, reflectief en analyserend vermogen

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Muziek

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	Lieve Louise & de fanfare	De wereld is waar ik ben	Muziek, cultureel erfgoed	Receptief, creërend en analyserend vermogen, muzikale vorming
3/4	Nieuwe Veste óf Philharmonie Z-NL	Het mysterie van het verdwenen geluid óf Alles in de Wind	Muziek, cultureel erfgoed Muziek, literatuur, aardrijkskunde	Receptief, creërend en reflectief vermogen Receptief, reflectief en analyserend vermogen
5/6	Batuque Capoeira	Capoeira	Muziek, dans, wereldoriëntatie, sport drama, taal	Receptief, creërend vermogen
7/8	Breda Jazz	Jazzproject voor basisscholen	Muziek, cultureel erfgoed, geschiedenis	Receptief en analyserend vermogen

De Ontdekking Deel 2: Leerlijn Literatuur

Groep	Instelling	Programma	Discipline(s)	Leeropbrengsten
1/2	De Vlinderfabriek	De Kleine Groene Koffer	Literatuur, drama	Receptief, creërend en reflectief vermogen, taal- en theatrale vorming
3/4	Bibliotheek Breda	De Dwergjes van Tuil De Stille/	Literatuur, taal	Receptief en creërend vermogen, taalvorming
5/6	De Vlinderfabriek	Helden uit boeken	Literatuur, drama, taal	Receptief, creërend en reflectief vermogen, taalvorming, presenteren en samenwerken
7/8	De Vlinderfabriek	Het verdwenen zwaard	Literatuur, drama, film en cultureel erfgoed	Reflectief, creërend en reflectief vermogen, presenteren en samenwerken

Bij alle programma's binnen de leerlijn literatuur zijn vragen ontwikkeld naar aanleiding van het boek. Specifieke vragen die opbouwend in diepgang bijdragen aan een zinvol literatuureducatie programma. Kinderen worden zich meer bewust van de schoonheid van taal, de dubbele boodschap en de kunstzinnige uitingen in woord en beeld. De programma's voor literatuur geven daarnaast een aanzet tot creatief schrijven, drama-lessen, woordenschatverrijking en begrijpend lezen.

Teamtraining cultuureducatie op maat

In vervolg op de vaardigheidstrainingen in 2015-2016 kunnen de Ontdekkingscholen in schooljaar 2016-2017 1x een teamtraining van 1,5 uur op maat krijgen. Dit kan bijvoorbeeld een training zijn over de culturele vermogens; de leeropbrengsten van cultuureducatie. De cultuurcoach helpt graag bij het maken van een keuze.

Vaardigheidstrainingen voor leerkrachten

Leerkrachten die zich komend schooljaar willen verdiepen op het terrein van drama, literatuur, dans, beeldende kunst, erfgoed, beeldcultuur of muziek kunnen inschrijven op een reeks van vier vaardigheidstrainingen per discipline. In deze vaardigheidstrainingen wordt aandacht besteed aan informatie, inspiratie, specifieke vaardigheden en worden praktische tips gegeven voor in de klas.

Leerkrachten kunnen deze in serie van vier trainingen afnemen tegen betaling. Kosten per persoon per vier trainingen € 200,- (bij minimaal 10 deelnemers). Definitieve inhoud en data van deze trainingen staan op de website van Cultuurwinkel Breda: cultuurwinkelbreda.nl/index.php/culturele_ladekast/discipline_leerlijnen
Het is mogelijk om deze vaardigheidstrainingen op maat te maken voor school (teamtraining, prijs in overleg).

Inspiratie voor leerkrachten

De leerkrachten hebben een sleutelpositie in het aanbieden van cultuureducatie. In schooljaar 2016-2017 verzorgen een aantal aanbieders speciaal aanbod voor leerkrachten. Een mooi gebaar om leerkrachten, tegen een aantrekkelijke vergoeding of helemaal voor niets, onder te dompelen in mooie en interessante culturele activiteiten. Dit kan zijn: een bezoek aan theater, museum of Fablab, aangevuld met een verdieping in de vorm van een rondleiding of voor/na bespreking. Zie het aanbod op de website van Cultuurwinkel Breda: cultuurwinkelbreda.nl/index.php/algemeen/de_ontdekking/inspiratie_voor_leerkrachten

---

Voor specifieke informatie over programma's zie www.cultuurwinkelbreda.nl/index.php/aanbod/po

Wil je meer? Dan is er de Verdieping, denk aan:

- Overige producties op de website www.cultuurwinkelbreda.nl
  - Maatwerk en samenwerking met culturele instelling(en)
  - Deskundigheidsbevordering en scholing
-

Wil je contact met de cultuurcoach in jouw wijk? Bel naar 076 529 9600 en vraag naar:

Zuidoost: Lizet van Beek; Noordoost: Eileen Beneken; Zuidwest: Wendy Goossens; Noordwest: Iris Stolk.

Voor inhoudelijke vragen over de Ontdekking kunt u contact opnemen met Femke van de Wiel of Astrid Nooij via 076 - 529 43 41, femke@cultuurwinkelbreda.nl of astrid@cultuurwinkelbreda.nl.

Voor praktische vragen kunt u contact opnemen met Peter Korz, 076 5294341, peter@cultuurwinkelbreda.nl